

Knihomol

Dvoutměsíčník pro příznivce Městské knihovny Hodonín

LISTOPAD / PROSINEC 2022

Slovo úvodem

Vítejte u posledního letošního vydání Knihomolu. A po přečtení úvodního slova, „listujte“ až na závěr, jinak se nedozvíte, jak má knihovna **otevřeno o vánočních svátcích**. Říkáte si, že je to ještě daleko? Kdepak. Čas letí jako bláznivý (zpívá se v písni Karla Gotta) a tento názor zastává i **Alexandra Stušková**, které tři roky života v knihovně utekly jako voda. Jak na ně vzpomíná a jaký má celkově postoj k životu a dění kolem, si přečtete v jejím **rozlučkovém rozhovoru**.

Ještě před ním však předchází stránky bilancování. Žádná nudná čísla a tabulky, ale krásné, barevné fotografie **ze života knihovny**. Nechybí ani **významná ocenění a nominace**, kterými se může Městská knihovna Hodonín **za rok 2022** pochlubit.

Když už jsme u těch fotografií, jestli pak znáte její **historii**? Trochu jsem vám ji popsali, protože **fotografie, to je vynález vynálezů**, bez něhož bychom si naše vzpomínky neuchovali. A ani bychom neznali tváře významných osobností pravidelného **Kalendária**.

V listopadu a prosinci si připomínáme dva velmi významné dny. Tentokrát nemáme na mysli Dušičky ani Štědrý večer, o těchto dnech jsme psali v loňském vydání, ale pozastavíme se u **13. listopadu – Mezinárodního dne nevidomých**. Městská knihovna Hodonín usiluje o udělení **Certifikátu Handicap Friendly** a podniká pro to patřičné kroky. Více se dozvíte na straně 15. Tím druhým významným dnem je **2. prosinec – Světový den počítačové gramotnosti**.

Od té se ve svém fejetonu odrazil i **Petr Pavlásek** a budete se divit, u čeho, nebo spíše u koho až obloukem skončil. Tímto příspěvkem pak jeho fejetony zakončí. *Petře, děkujeme za spolupráci.*

Poděkování patří také všem osloveným účastníkům ankety. Tentokrát je každá otázka takříkajíc z jiného soudku. Ptali jsme se na **půjčování audioknih**, zda vůbec návštěvníci

knihovny vědí, že tato možnost v knihovně existuje. Druhá otázka, ta se vzhledem k periodicitě vydání přímo nabízí; máte rádi zimu a podzim? Tak uvidíte, jaké jsou odpovědi.

Výběr akcí a upoutávky na výstavy konané v listopadu a prosinci jsou už samozřejmostí, jen bychom ještě rádi výrazněji upozornili na propagační plakát na úplně poslední straně, kde se nachází obsah programu **Dne pro dětskou knihu**. Chcete-li Dnu otevřených dveří v Městské knihovně Hodonín. Zaměstnanci knihovny pro vás připravili pestrý program, tak „odskočte od plotny“ a přijďte se i se svými dětmi pobavit. Sobotní vaření i úklid počkají. Nic vám neuteče. Možná jen příležitost(i). Ty bychom si v životě neměli nechat ujít...

Krásný, klidný a pohodový rok 2023.

Ať je ve všem lepší než ten předchozí.

Ocenění / Nominace

Bilance roku je ve spojitosti s Městskou knihovnou Hodonín výjimečná oceněním a nominacemi.

Ocenění

Ředitelkou roku Mgr. Petra Špačková

Na 8. setkání uživatelů knihovního systému Tritius Solutions v Moravské zemské knihovně byla 5. října 2022 **ředitelkou roku vyhlášena Mgr. Petra Špačková**. Ředitelkou knihovny je od 1. září 2020. Systém používá celkem **1 886 knihoven!**
Gratulujeme!

Ocenění Bibliotheca inspirans 2022

Městská knihovna Hodonín se díky unikátnímu programu pro mládež stala jednou ze sedmi oceněných **Bibliotheca inspirans 2022**. Jde o ocenění pro knihovny, které svým návštěvníkům nápaditým způsobem pomáhají s lepší orientací ve spleti informací.

Nominace

- 4. října 2022 se zástupci Městské knihovny Hodonín v Zrcadlovém sále Klementina v Národní knihovně v Praze zúčastnili slavnostního předávání cen SKIP MK ČR "Knihovna roku".
- V kategorii "Počin roku" byla Městská knihovna Hodonín za pořádání e-sportových turnajů mezi dvanácti nominovanými knihovnami v ČR.

- V kategorii MARK / mladý, atraktivní, rozumný knihovník byl lektor IT, instruktor **Bc. Marek Otruba** mezi pěti nominovanými knihovnicemi do 35 let v ČR.

Ohlédnutí za aktivitami roku 2022

Po covidové pandemii a řadě značných zákazů a omezení bychom rok 2022 mohli nazvat rokem nového nadechnutí, alespoň co se kulturních aktivit týče. Městská knihovna Hodonín v tomto roce pořádala spoustu

zajímavých akcí. Některé se setkaly s větším ohlasem, jiné s menším, ale tak už to v životě chodí. Pojdme si prostřednictvím vybraných fotografií některé z nich připomenout.

autorské čtení básníka ukrajinského původu Tima Postovita

udílení ocenění Čtenář roku 2021

Noc s Andersenem

Pasování prvňáčků / sál Evropa

vítězové on-line turnaje League of Legends

VU3V ukončení semestru, udílení diplomů

autorské čtení spisovatelky Nadi Horákové

Ohlédnutí za aktivitami roku 2022

konverzace v angličtině

100 let hodonínského skautingu

matematik a fyzik Jaroslav Frýdek

literární večer na Vesláku

rozloučení s prázdninami

víkendový kurz kreslení

Pátek pro talenty

křest knihy PhDr. Marka Vařeky

spisovatelka Markéta Pilátová

Michal Sýkora, historie detektivky

beseda s režisérem Tomášem Magnuskem

přednáška Mgr. Marie Vilánkové

Historie fotografie

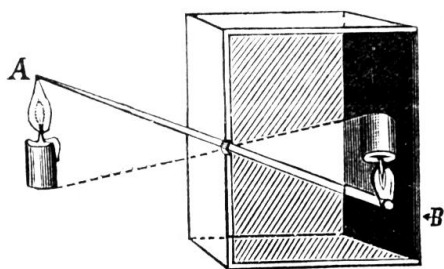
Nebýt vynálezu fotografie, nemohli byste si prohlédnout ani předchozí stránky. A my bychom nemohli zaznamenat žádné významné události ze života Městské knihovny.

Slovo „fotografie“ pochází z řeckých slov: φῶς (fōtos), „světlo“ a γραφή (grafé), „zobrazení pomocí čar“ či „kreslení“. Ve spojení to znamená „kreslení světlem“.

Dávná historie

Už tři sta let před narozením Krista Aristoteles líčil, jak se srpek slunce při zatmění promítal přes štěrbinu v platanovém listí na zem. Neměl tehdy daleko k objevení principu **camery obscury**, temného prostoru s malým otvorem, přes který na protilehlou plochu dopadá paprsek světla a vykresluje převrácený obraz předmětů umístěných před otvorem. Tento princip pak popsal až o 13 století později arabský učenec **Hassan ibn Hassan**. Camera obscura znovu zaznamenala rozkvět zájmu v renesanci, kdy několik učenců nezávisle na sobě zdokonalilo zobrazení přidáním optické čočky, která zpřesnila dopadající obraz.

camera obscura

Pražákladní fotografický princip byl tedy znám už několik staletí, ale až teprve v roce 1827 Francouz **Joseph Nicéphore Niépce** dokázal

obraz dopadající přes kameru obscuru zaznamenat na speciální cínovou desku a uchovat ho. Použil k tomu vrstvu speciálního asfaltu, který po osmihodinové expozici na osvětlených místech zatvrdl, zatímco na neosvětlených zůstal rozpustný a dal se vymýt směsí terpentýnu a levandulového oleje. Tak vznikl první fotografický obraz v dějinách. Niépce sám nazval svůj objev **heliografií**.

Podobně také malíř dekorací a krajinář **Luis Jacques Mandé Daguerre** hledal systém citlivý ke světlu, na nějž by bylo možné pomocí camery obscury zachytit obraz. Začal spolupracovat s Niépcem a podařilo se mu vyrobit světlocitlivý materiál ze stříbrné desky vystavené parám jódu. O několik let později se Daguerrovi podařilo tento proces zdokonalit, když našel vhodný prostředek vyvolání v parách rtuti. Ustalování obrazu prováděl horkým roztokem kuchyňské soli. **V roce 1839** byl vynález procesu nazvaného daguerrotypie oznámen a dán veškerému lidu kužívání. A **od té doby se datuje historie fotografie**.

Ve stejné době jako Daguerre pracoval na zaznamenání obrazu i britský vědec **William Henry Fox Talbot** také on ohlásil vynález své vlastní techniky, kterou nazval kalotypií. Metoda byla od daguerrotypie odlišná. Obraz Talbot zachycoval na negativ z voskového papíru, který se musel ještě přenést na pozitiv. Tím položil základy fotografickému procesu **pozitiv-negativ** a zapsal se tak do dějin fotografie.

Dalším významným vynálezem v historii fotografie byly **koloidové desky**, které zkvalitnily snímání obrazu svojí vysokou ostroť. Protože skleněné desky byly pro fotografy nepraktické, hledaly se nové snímací materiály. Pod vedením **George Eastmana** vznikla na konci osmdesátých let devatenáctého

století myšlenka nanášet světlocitlivou vrstvu na film **vyrobený z celuloidu**. Po dlouhých patentových sporech nakonec svitkový film v boji o fotografickou přízeň zvítězil a až do začátku jednadvacátého století byl médiem, které na fotografickém poli drželo jasný monopol. Vynálezem celuloidového filmu však nebylo pole fotografického bádání uzavřené. Ještě jedna věc při zobrazování reality citelně chyběla: **barva**. Zkoumání procesu, který by umožnil barevné snímky s přirozenými barvami, se věnovali vědci už od roku 1850, ale teprve v roce 1935 se na trhu objevily první barevné diapozitivní filmy. První barevnou fotografií je stužka. Z roku 1861.

Historie digitálního záznamu

Russell Kirsch a jeho kolegové z amerického Národního úřadu norem v polovině padesátých let zkonstruovali jednoduchý bubnový snímač na principu fotonásobiče, kterým zaznamenali změny napětí na povrchu fotografií. Výsledky převedli do bitové matice o rozměru 176 na 176 bodů. Potom naprogramovali primitivní počítač typu SEAC, aby bitové pole digitálně převedl pomocí signálů na obrazovku osciloskopu. **Světlo a stín se tak poprvé v historii staly elektronicky zpracovanou digitální informací.**

V roce 1969 dvojice vědců **George Smith** a **Willard Boyle**, pracující pro laboratoře Bell, vynalezli CCD čip - zařízení pro digitální záznam obrazu. Tyto čipy našly později uplatnění nejen v digitálních fotoaparátech, ale i ve vesmírné technice, faxech, skenovacích a kopírovacích zařízeních a jinde. Další vývoj technologie digi-

tálního záznamu obrazu je úzce spojen s americkým vesmírným programem. V atmosféře studené války a bipolárního světa Američané štědře dotovali výzkum vesmíru, a ten se stal úrodným polem pro nové technologie. Od roku 1972 satelity ERTS, Landsat a Spot **využívaly digitální obraz, když přenášely neustálý proud snímků zemského povrchu**. V sedmdesátých letech se rozšířily skenery, které dokázaly převést fotografii do digitální podoby. O několik let později se veřejnosti představily první programy na digitální úpravu fotografií. Pomalu se na obálkách časopisů začaly objevovat fotografie, digitálně retušované, barevně upravené nebo jinak pozměněné v grafickém programu.

Digitální snímkování našlo své uplatnění i v mnoha jiných oborech, např. v medicíně. **Teprve na konci osmdesátých let, třicet let po vynálezu CCD čipu, byly vyrobeny první digitální fotoaparáty pro běžné uživatele.** Jejich označení digitální je nicméně mírně zavádějící. Sice využívaly převodu obrazu na elektrické impulsy, nicméně se tak dělo analogově v celém procesu od převodu až po uložení na disketu. Takové přístroje získaly název Still-Video a první takové fotoaparáty pod názvem Mavica představila společnost Sony už na začátku osmdesátých let. Na začátku devadesátých let se pak začaly vyrábět první skutečně digitální fotografické přístroje, které snímáný obraz zaznamenávaly na disk nebo paměťovou kartu. **Na jaře 1991 pak byl na veletrhu CeBIT veřejnosti oficiálně představen první digitální fotoaparát DigiCam americké společnosti.**

Devadesátá léta jsou obdobím raketově rychlého technického rozvoje, rozšiřování internetu a mobilních komunikací. Nové technologie značně ovlivňují i podobu mediálního sdělení. Vznikají první on-line média a spolu s nimi začala **doba postfotografická**, jak někteří nazývají éru digitální fotografie. Kromě rozvoje nových médií s sebou ale digitální obraz přináší i zamyšlení, **zda digitalizace neohrožuje zobrazování reality a vztah fotografie ke skutečnosti.**

použitý zdroj: ados.tips.cz

Rozhovor

Alexandra Stušková / Jsme tady jenom na návštěvě

Tři roky jste ji mohli vídat v 1. patře, v oddělení čítárna – studovna. Po tuto dobu proto, že byla v Městské knihovně Hodonín pouze jako záskok za mateřskou dovo-

lenou. Čas utekl rychle jako voda. Jak bude na práci v hodonínské knihovně vzpomínat? A co ji vedlo k tomu, že po přestěhování z Prahy pracovala právě tady?

Proč jsi šla pracovat právě do hodonínské knihovny?

Já bych šla pracovat do jakékoliv knihovny, to není o tom, jestli hodonínská, petrovská nebo knihovna z Horní Dolní, prostě jsem hledala práci, která by mě bavila. A prostředí knih, ale i novin, časopisů, včetně propagace, mi tady bylo vzhledem k mé profesi svou náplní nejbližší.

Ty jsi studovala žurnalistiku, jsi novinářka?

Ano, mám vystudovanou Vyšší odbornou školu publicistiky a žurnalistiky. Pracovala jsem v několika redakcích, v rozhlasu i v televizi. Prostě v médiích. Je to úplně jiný svět, jsem moc ráda, že jsem ho poznala.

To je tak trochu stranou od knih.

Vůbec ne. Naopak. To je velmi blízko ke knihám. Navíc jsem sama napsala pět knih a další dvě mám rozepsané. Knihy miluji. Už od malička. Třeba největší trest v dětství pro mě byl, když jsem musela večer zhasnout a spát a nemohla si už číst. Jistila to baterka pod peřinou.

Po kom jsi zdědila lásku ke knihám?

Jednoznačně po tatínkovi. Sečtějšího člověka jsem v životě nepoznala. Bydlí ve Strážnici, ale do knihovny tam už nechodí, protože prý tam už všechno přečetl. Tak mu půjčuji knihy tady

z Městské knihovny. Tři, čtyři, ale žádné brožurky, pěkné bichle, a on mi je za týden vrátí, že už je má přečtené. Moji rodiče měli doma velkou knihovnu a my máme doma také.

Přestěhovala ses z Prahy, kde jsi pracovala v médiích, znala spoustu zajímavých lidí, do malé vesnice, do Petrova. To je velká změna.

To nechápal nikdo. V Praze jsem byla opravdu takřkajíc na vrcholu kariéry, ale ocitla jsem se najednou v situaci, kdy jsem musela volit priority. Já pocházím ze Strážnice. Když mojí mamince před čtyřmi lety diagnostikovali rakovinu ve čtvrtém stádiu a zbývalo jí pár měsíců života, nebyl čas na žádné dlouhé rozmýšlení. Dala jsem výpověď v práci, sbalila kufrы a společně s manželem jsme se vrátili zpátky na Moravu. Statínkem jsme se pak o maminku starali do poslední chvíle. Zemřela nám doma, doslova v náručí, a já jsem ráda, že jsem ji při jejím odchodu na onen svět mohla držet za ruku. Být s ní. To vám žádná kariéra nenahradí.

Zpátky do Prahy už se vrátit nechceš?

(smích). Každý den. Navíc tam mám děti, vnuka. Ale manžel už zpátky do Prahy nechce. Zvykl si tady. Líbí se mu život na vesnici. Dvorek, zahrádka, slepice ... A to předtím pracoval v Českém rozhlasu. Skvělé místo.

Naštěstí i tady si uměl najít dobrou práci. Já jsem zdědila v Petrově chalupu po babičce, tak jsme si ji předělali na obytný domek a teď tam bydlíme společně s vnučkou, kterou od malička vychováváme. Myslím, že i pro ni je to tady celkově lepší než ve velkoměstě. A zase je to u mě o těch prioritách. I když..., nikdy neříkej nikdy.

Ptám se na to i proto, že z knihovny po zás- koku za mateřskou odcházíš. A co bude dál?

Neboj se, já se neztratím. Život mě posunul dál, na jinou pracovní pozici. Už se moc těším. Jsem typický rak, miluji historii a moje nová práce s tím úzce souvisí. A víc už neřeknu, stejně se to brzy všichni dozví.

Bude se ti stýskat po knihovně?

Stýskat, nestýskat. Prostě další kapitola života je uzavřena. A že těch kapitol už bylo. Ale všechny měly svůj význam, svůj smysl. Nebojím se poznávat nové lidi, nové prostředí. Pokaždé se naučím něčemu novému. Bojím se jen takových věcí, které nemůžu sama nijak ovlivnit.

Například?

Bojím se války, která je kousek od nás. Bojím se hrozby použití jaderných zbraní. Bojím se pandemie a hysterie. Bojím se zášti, závisti, nenávisti a pomluv. Bojím se hloupých a zlých lidí. Měli bychom si uvědomit, že život je strašně krátký, jsme tady jenom na návštěvě a místo toho, abychom všichni táhli za jeden provaz, tak si ho pálíme. Kousek po kousku. A až ten provaz jednou celý shoří, už nás nic nezachrání.

Narážíš teď na něco konkrétního?

Nenarážím na nic. Jen říkám, že lidi by měli táhnout za jeden provaz. V rodinách i na pracovištích. Neřešit s prominutím kraviny, protože každý, byť na první pohled nepodstatný konflikt, může časem narůst do oblodných rozměrů, které už nikdo nezastaví. A proč? Protože lidi spolu neumí komunikovat. Říkáme si *Homo sapiens – člověk moudrý, rozumný*. Opravdu?

Mluvíš jak kniha.

To je tím, že mám ty knihy tak ráda. (smích)

Máš nějakou svoji nejoblíbenější knihu?

Mám. Už od dětství je to Babička od Boženy Němcové. Vyšla v několika knižních podobách, já jich mám doma sedm. Víím, že v záplavě dnešních autorů to někomu přijde možná staromódní, ale láska k této knize u mě přetrvá navěky. A když vidím filmové zpracování Babičky, tak pokaždé

na konci filmu brečím jak želva. Jak u herečky Jarmily Kurandové, tak u Terezie Brzkové.

Zřejmě v tobě ta kniha něco vyvolává.

Ano, vzpomínky na moji milovanou babičku. Byla přesně taková jako v té knize. Já celkově miluji tvorbu Boženy Němcové. V Praze jsem byla dokonce členkou klubu Boženy Němcové, který založila moje „rádkyně života“ a můj celoživotní vzor, dokumentaristka *Olga Sommerová*.

Babičku jsi určitě přečetla několikrát. Po jakých jiných knihách sáhneš do knihovny?

Určitě po válečných. Miluji literaturu faktu z období 2. světové války. Měla jsem to dokonce i jako téma diplomové práce. Ted' jsem zrovna dočetla knihu o Magdě Goebbelsové. Hodně silný příběh. Čímž ji samozřejmě neobhajuji.

Čím bys chtěla v životě být?

Tím, kým jsem.

Jsi i spisovatelkou. Jaké jsou rozepsané knihy, o kterých jsi mluvila na začátku?

Spisovatelem se prý člověk stává až po sedmi knihách. Takže ještě tyto dvě a pak se můžu cítit spisovatelkou. A o čem jsou? Jedna je klasika, moje zážitky, nebo spíš perličky se setkání s herci mnoha generací. Byla by škoda je neseptat. A další kniha nebo spíš trilogie, to bude ze života. Příběhy žen po padesátce v souvislosti s hledáním práce, vztahy a také násilím. O tu knihu má už teď nakladatel velký zájem, ale nashromáždilo se mi tolik příběhů, že mám strach, abych to vůbec stihla sepsat.

Máš nějaké svoje nesplněné přání?

Já mám jedno takové celoživotní motto. Nevím, kdo ho napsal, dostala jsem to na takové dárkové kartičce, a tam je napsáno – *Tvé sny a přání se mohou stát skutečností.* A tím se řídím. Plním si přání, která se stávají skutečností. Jsem vcelku spokojený člověk. Pro mě je nejdůležitější zdraví. Moje, mé rodiny, mých blízkých, a to ostatní už si musí člověk svým chováním zasloužit.

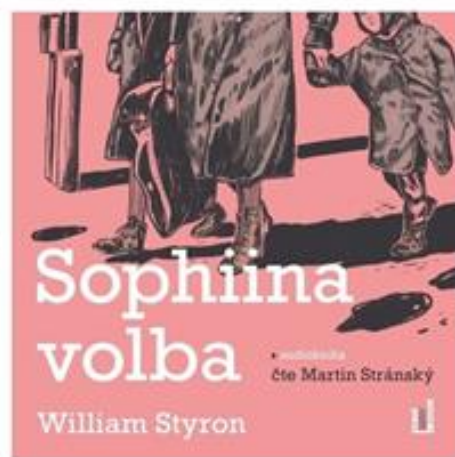
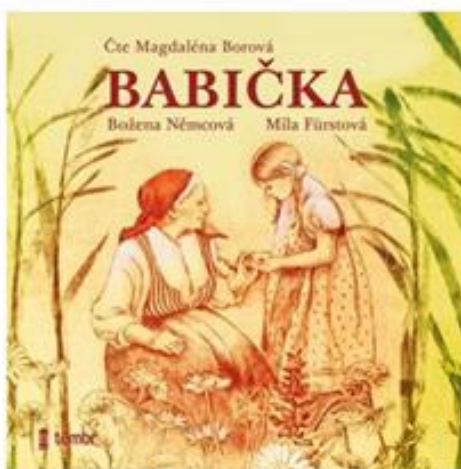
Co bys před odchodem na rozloučenou popřála Městské knihovně Hodonín?

V první řadě bych chtěla poděkovat za tříleté zázemí. Věřím, že s vedením i zaměstnanci budu v kontaktu i nadále. A když bude potřeba, tak ráda i s něčím vypomůžu. A co bych ji popřála? Já už jsem to říkala během rozhovoru, ten pevný provaz, který neshoří.

s milovanými vnoučátky

Nabídka audioknih z čítárny – studovny / doporučuje Alexandra Stušková ☺

1. Půjčujete si v knihovně kromě knih také audioknihy?

2. Máte rádi podzim a zimu?

Jarmila K., důchodkyně, Hodonín

1. Půjčuji si jenom knihy. Co to je ty audioknihy?
2. Podzim moc ráda nemám, snad jen Dušičky.
Ale mám ráda prosinec, Vánoce.

Štefan P., řidič MHD, Rohatec

1. Jenom knihy, ale i ty málo. Není čas.
2. Mně je to jedno, jestli je jaro nebo zima,
Furt jsem na štrece.

Romana Š., prodavačka, Hodonín

1. Teprve nedávno jsem si je začala půjčovat,
neměla jsme na ně doma přehrávač.
2. Mám ráda Vánoce, ale leden únor už ne.

Věra K., na mateřské dovolené, Ratíškovice

1. Ano. Hlavně pohádky pro děti. Je to super věc.
2. Ani moc ne. Spíš mám ráda teplo, sluníčko,
V zimě snad jen Vánoce a Mikuláše.

Soňa P., realitní makléřka, Břeclav

1. Dost nepravidelně, poslouchám je jen v autě.
2. Já miluji podzim! Barevné listí, procházky
po parku. Příroda je nádherná.

Honza K., klempíř, Hrušky

1. Audioknihy? To jako CD? A máte i hudební?
2. Nevím. Radši jaro a léto. To je hezčí pohled
na ženskou, než zabalenou v zimě. ☺

Květa N., důchodkyně, Rohatec

1. Jenom knížky. Já ani nevím, jak bych si
to druhé pustila.
2. Mám ráda dušičky, krásně vyzdobené hřbitovy,
ale ty podzimní plískanice ráda nemám. Ani zimu.

Jana P. nezaměstnaná, Mor. Nová Ves

1. Když mám čas, půjčím si knížku, ale moc nečtu.
2. Mám ráda všechny roční období, hlavně když
je člověk zdravý. A má práci. To já teď nemám.

František K., invalidní důchodce, Lužice

1. Já jsem do knihovny přestal chodit už ve škole.
ale děcka chodí. I pro ty „cédéčka“.
2. Mně zima nevádí.

Monika V., studentka, Hodonín

1. Ano. Hlavně povinnou četbu, je to lepší
než číst celou knihu.
2. Podzim moc nemusím, ale zimu mám ráda.
Jezdíme každý rok na lyže.

Zuzana T., na mateřské dovolené, Hodonín

1. Často a ráda si půjčuji audioknihy. Pro celou
rodinu. Výběr je veliký, ale já ještě hodně
vybírám, kdo audioknihu namluvil.
2. Mám ráda podzim i zimu, hlavně, že jsme
všichni zdraví.

ptala se: Saša Stuškova

6. 11. 2012

zemřel Vladimír Jiránek

(narodil se 6. 6. 1938)

karikaturista, kreslíř, ilustrátor

10. výročí úmrtí

14. 11. 1847

zemřel Josef Jungmann

(narodil se 16. 7. 1773)

národní buditel, literární vědec

175. výročí úmrtí

14. 11. 1907

narodila se Astrid Lindgren

(zemřela 28. 1. 2002)

švédská spisovatelka, dětská autorka

115. výročí narození

17. 11. 1917

narodila se Fan Vavřincová

(zemřela 16. 12. 2012)

spisovatelka, TV autorka

105. výročí narození

18. 11. 1847

narodila se Eliška Krásnohorská

(zemřela 26. 11. 1926)

spisovatelka, překladatelka

175. výročí narození

23. 11. 1792

narodil se Václav K. Klicpera

(zemřel 15. 9. 1859)

dramatik a básník

230. výročí narození

28. 11. 1907

narodil se Alberto Moravia

(zemřel 26. 9. 1990)

italský prozaik, dramatik

115. výročí narození

29. 11. 1802

narodil se Wilhelm Hauff

(zemřel 18. 11. 1827)

německý prozaik, autor pohádek

220. výročí narození

30. 11. 1982

zemřel Vilém Závada

(nar. 22. 5. 1905)

básník a překladatel

40. výročí úmrtí

3. 12. 1902

narodila se Olga Scheinpflugová

(zemřela 13. 4. 1968)

herečka, prozaička, manželka K. Čapka

120. výročí narození

4. 12. 1732

zemřel John Gay

(nar. 30. 6. 1685)

anglický satirik, prozaik, básník

290. výročí úmrtí

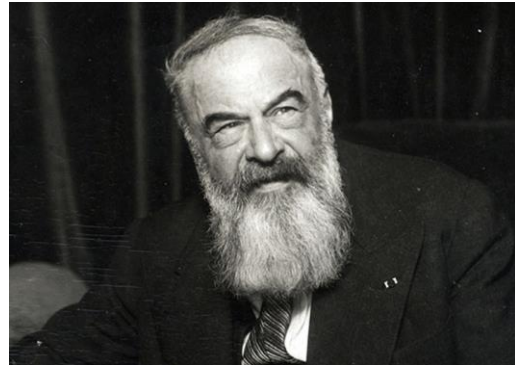
7. 12. 1947

zemřel Tristan Bernard

(nar. 7. 9. 1866)

francouzský dramatik, prozaik

75. výročí úmrtí

12. 12. 1882

narodil se Jiří Mahen

(zemřel 22. 5. 1939)

dramatik, prozaik, knihovník

140. výročí narození

13. 12. 1797

narodil se Heinrich Heine

(zemřel 17. 2. 1856)

německý básník a prozaik

225. výročí narození

14. 12. 1957

zemřel Josef Lada

(narodil se 17. 12. 1887)

malíř, ilustrátor, spisovatel

65. výročí úmrtí a 135. výročí narození

16. 12. 1917

narodil se sir Arthur Ch. Clarke

(zemřel 19. 3. 2008)

angl. autor vědecko-fantasy románů

105. výročí narození

24. 12. 1982

zemřel Louis Aragon

(nar. 3. 10. 1897)

francouzský básník a prozaik

40. výročí úmrtí

30. 12. 1952

zemřel Ivan Olbracht

(nar. 6. 1. 1882)

prozaik a publicista

70. výročí úmrtí

13. listopadu / Mezinárodní den nevidomých

13. listopadu 1745 se narodil Valentin Haüy, zakladatel prvního výchovného a vzdělávacího ústavu v Paříži a zároveň **první učitel a vychovatel,** který svůj život zasvětil nevidomým dětem.

Dle posledních dostupných statistik je po celém světě evidováno 285 miliónů lidí s těžkým postižením zraku, z toho 39 miliónů zcela nevidomých. V České republice čítáme přibližně 74 tisíc takto postižených lidí.

Kdo je zrakově postižený

Míra zrakového postižení se rozděluje podle **Snellenových tabulek** a hodnotí se ve zlomku, v němž čitatel znamená počet metrů, na které dokáže postižený přečíst text, a jmenovatel počet metrů, na které dokáže text přečíst dobře vidící člověk. Lidé se zrakovým postižením tak mohou být středně a silně slabozrací, mohou mít těžce slabý zrak, případně mohou být prakticky či úplně nevidomí.

Jak pomáhat zrakově postiženým

Pomocť nevidomým můžeme prostřednictvím finančních sbírek, zakoupením pomůcek, tématickými besedami..., anebo pomocí při přechodu ulice. Právě při pomoci přes přechod bychom to neměli přehánět a myslet si, že o to nevidomí vždy stojí. Většina z nich je totiž zvyklá chodit po stále stejných trasách. Když je převedeme přes ulici v jiném místě, můžou být zmateni. Pokud se rozhodneme nevidomého převést, je třeba dbát **následujících pravidel.**

. Nevidomého oslovte a následně (nebo současně) se ho lehce dotkněte, aby věděl, že mluvíte na něj.

. Zeptejte se ho, jestli potřebuje pomoc a co konkrétně od vás očekává

. Nabídněte mu své rámě: nevidomý se do vaší paže lehce zavěsí a jde krok za vámi, podle pohybů vaší paže se lépe orientuje

. Nikdy netlačte nevidomého před sebou; průvodce jde vždy první, a to i při průchodu dveřmi nebo jiným zúženým prostorem

Jak přicházíme o zrak?

Štěstím v neštěstí je člověk, který je slepý od narození, neprochází tak žádnou převratnou změnou. Ale jak je tomu u zdravých lidí? S přibývajícímí roky přirozeně přicházejí degenerativní procesy v těle a mozku, s čímž může být spojena právě jakákoli porucha zraku. Zrak může být zasažen také fyzikálními nebo infekčními vlivy, případně chronickými chorobami. O zrak můžeme přijít následkem nemoci i úrazu. K dalším strašákům patří šedý a zelený zákal. U šedého zákalu je příčinou hromadění proteinů v čočce, u zeleného zákalu je na vině zvýšený nitrooční tlak. Zelený zákal se může projevovat taky černými skvrnami a stíny v zorném poli, světelnými záblesky v oku, bolestí oka a hlavy ad.

Prevence

Preventivní prohlídka u očního lékaře, by měla u lidí mladších 40 let probíhat 1x za 3 roky, mezi 40. a 60. rokem pak 1x za 2 roky a osoby starší 60 let by měly na oční docházet 1x ročně.

použitý zdroj: www.acmepece.cz

Městská knihovna Hodonín v pomoci zrakově postiženým

Hodonínská knihovna se snaží zrakově postiženým lidem vyjít maximálně vstříc. Pomocí i aktivitami hned v několika oblastech.

V čítárně a studovně Městské knihovny Hodonín se nachází zvuková knihovna obsahující **tituly** z knihovny a tiskárny pro nevidomé **K. E. Macana**. Jsou určeny nejen zrakově znevýhodněným zájemcům, ale také čtenářům dlouhodobě nemobilním nebo těžce nemocným, jimž zdravotní stav neumožní číst klasické knihy.

V tom samém oddělení se nachází i **knihy a kalendáře v Braillově písmu**. Obojí velmi zaujalo studenty. *Viz. fotografie níže.* Informace o zvukové knihovně podává pracovník čítárny.

V hodonínské knihovně je mimo jiné k dispozici **Manuál pomoci nevidomým**.

V dětském oddělení jsou v nabídce pro zrakově znevýhodněné děti deskové hry a dotykové či zvukové knihy.

V orientaci po budově knihovny pomáhá orientační hlasový majáček, vodící podlahové lišty, popisky v Braillově písmu.

Zaměstnanci Městské knihovny Hodonín prochází ve spolupráci se SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v Kyjově, odbornými školeními a přednáškami.

Prostory knihovny jsou opakovaně využívány k aktivitám se zrakově postiženými.

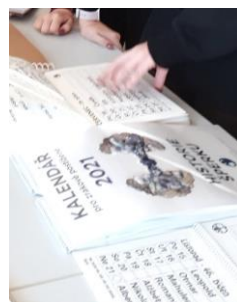

ProSenior - každý čtvrtek v říjnu koná Odborné poradenství pro zrakově postižené. Vede sociální pracovnice SONS Kyjov Hana Vrtková.

5. 10. / pořádala SONS ve spolupráci s Městskou knihovnou Hodonín **Soutěž v prostorové orientaci zrakově postižených**. V ulicích města bylo možno ten den potkat dvojice soutěžících s bílou holí v doprovodu „andělů strážných“, studentů hodonínské Integrované střední školy, oboru Sociální činnosti v Hodoníně. Start i cíl byl započat v hodonínské knihovně.

30. 9. / Ke Dni seniorů a zdravotně postižených 2022, který organizovalo město Hodonín, prezentovala Městská knihovna Hodonín **aktivity ProSenioru** společně se SONS Kyjov. *Viz. foto.*

Městská knihovna Hodonín usiluje o udělení **Certifikátu Handicap Friendly**. Za tímto účelem vypracovává projekty a pracuje na zdokonalení a přehlednosti webových stránek knihovny v přístupnosti osobám zrakově postiženým.

Soutěž v prostorové orientaci

2. prosince / Světový den počítačové gramotnosti (World Computer Literacy Day)

Světový den počítačové gramotnosti vymyslela společnost NIIT v roce 2001. Jedná se o společnost, která pracuje nejen na rozvoji IT vzdělávání, ale rozšířila se také do sektorů strojírenství, bankovníctví, pojišťovnictví ad.

Tento den by měl poukázat na to, aby byla počítačová gramotnost rozšiřována i mezi ty méně znalé, například seniory. Mimo to stále také existují země, zejména ty rozvojové, v nichž má velké procento obyvatelstva jen minimální či žádnou znalost počítačové gramotnosti.

Civilizovaná společnost, mezi kterou se samozřejmě řadí i Česká republika, si dnešní dobu bez informačních technologií už nedokáže vůbec představit. A nemluvíme jen o počítačích jako takových, do této skupiny můžeme zařadit všechna „chytrá zařízení“ napříč trhem. Například smartphony, tablety, ale také chytré ledničky, televize, kamery, auta a mnoho dalšího. Je neskutečné, jaký „BOOM“ technika za posledních pár let udělala.

Dnešní mladá generace má výhodu, že vyrůstá společně s technikou. Malé děti nemají problém s ovládáním chytrých zařízení. Dokonce je ovládají dřív, než mluví.

Závěrem

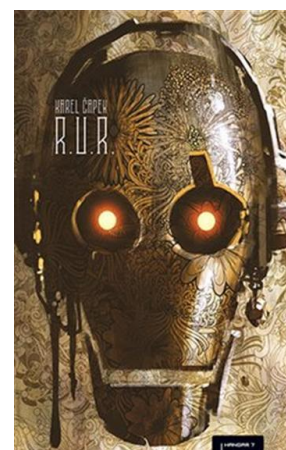
Karel Čapek už v roce 1920 ve svém vědecko-fantastickém dramatu **R.U.R** varuje před případnými negativními vlivy techniky na lidstvo. **Obává se o budoucnost lidstva.**

Mladí mají k technice velmi blízko, ať už prostřednictvím komunikace nebo různých počítačových her. Nic se ale nemá přehánět. Kromě závislosti (nejen) na ně mohou číhat v oblasti kybernetického světa různé nástrahy. Je potřeba se vzdělávat i v oblasti kybernetické bezpečnosti. **Je důležité technice správně porozumět a používat ji bezpečně.**

Řada institucí, školy, knihovny, úřady..., pořádají různé akce a kurzy, kde se lidé mohou seznámit s informačními technologiemi, dozvědět se nové informace ze světa IT nebo se zúčastnit přednášek o kybernetické bezpečnosti.

V tomto směru Městská knihovna Hodonín rozhodně nezaostává. Ve vybavené počítačové učebně jsou pořádány lekce informatiky pro děti i seniory, zaměstnanci prochází školením o kybernetické bezpečnosti. Veškerá nová technologie, jako je 3D tisk, ozoroboti ad. jsou návštěvníkům knihovny v rámci různých akcí pravidelně představovány. **26. listopadu, v rámci Dne otevřených dveří, představí Vladimír Šereš, učitel informatiky SŠPU Hodonín práci s roboty, trendy budoucnosti LEGO® Education 45544 Mindstorms® EV3.**

Ale je právě na lidstvu, jak „raketovou rychlostí se blížící“ stále novou a dokonalejší technologii uchopí. Jestli ke svému prospěchu, nebo sebezničení. Doufejme, že platí to první.

V návaznosti na předchozí článek... Počítám se za počítačově gramotného. Počítám se i za inteligentně uvažujícího. Počítám se stále ještě i k mladé generaci (i když těsně na hranici), která ovládá počítačovou technologii. Počítám i s tím, že jednou náš svět ovládnou roboti. Ne, vlastně ne! Stop! S tím nepočítám. Nechci. Chci žít normálním životem. Nechci, aby mi nad hlavou létaly automobily, aby mě v obchodě obsluhovali(y) roboti, aby místo mé ženy vařily nějaké chytré nádoby. Ne, to nechci.

Někdy na základní škole jsme se zatajeným dechem sledovali Arnolda Schwarzeneggera v roli Terminátora. Tehdy to byla ještě fikce, vzdálená budoucnost. Byl jsem nadšený! Nedávno jsem viděl reportáž o humanoidním robotu (robotce) Ameca, který se až děsivě podobá člověku. S veškerou mimikou v obličeji. Mé nadšení se změnilo v mrazení. Co když za pár let můj syn narazí na „něco“ takového u pokladny v obchodě? V hospodě? Ve škole? Mobily, tablety, 3D tiskárny..., kuchyňští roboti, všechno беру, ale roboti podobající se lidem? Není to už za hranou etiky?

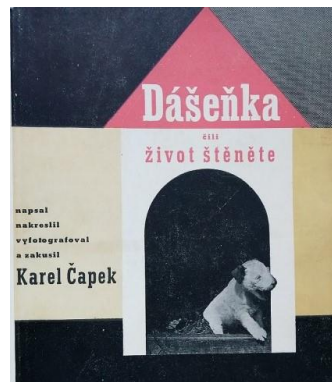

Ameca

Karel Čapek byl geniální. Nejen v tom, jak psal, ale jak dokázal uvažovat o robotech, o budoucnosti. Jeho obavy byly oprávněné. Přejdeme ale od jeho katastrofických vizí k něčemu příjemnějšímu. Tím něčím, někým..., je štěňátko. Dášeňka. Tato krásná knížka oslovila generace dětí, včetně té méj. (Mého syna už bohužel ne, ten by raději nějaké to „robotické štěňátko“).

Mám pejsky rád. Tedy spíše psy. Leonberger Leo, kterého jsme donedávna měli a který už štěká

v psím nebi, by se asi urazil, kdybych ho nazval pejskem. Ale zpátky k Dášeňce. Proč jsem si na ni vzpomněl právě teď? Jednak v souvislosti s Karlem Čapkem a pak také s blížícím se prosincem. Konkrétně 25. prosincem. Ten den se totiž narodil můj děda – a ten den také zemřel Karel Čapek. Samozřejmě v jiném roce. A když mého dědečka křtili, tak moji praprarodiče pro něj od kmotra dostali první vydání Dášeňky (*Dášeňka čili život štěněte*) z roku 1933. Ta kniha se u nás dědí z generace na generaci. Teď ji mám já a odtud pochází i moje láska k „pejskům“ ... a Karlu Čapkovi.

Teď přemýšlím, jakým obloukem jsem se vlastně dostal od počítačů až k mým praprarodičům. Ti by se asi divili, co se dnes děje za věci. Dopisní obálky nahradily e-maily, psací pera klávesnice, místo fotoaparátů Leica se fotí na mobily a tablety. Všechno jde strašně rychle kupředu. Svět se mění. Jen ti čtyřnozí přátelé zůstávají.

Závěrem

Blíží se Vánoce a já bych si přál pár podstatných věcí. Od soutěžních krásk Miss si vypůjčím – světový mír. Od lékařů a sester – zdraví. Po vzoru svých rodičů – lásku a rodinné štěstí. Pro sebe nového pejska. Opět Leonbergera. Mám už vybrané i jméno. Čapek. A když se někdo bude podívat nad jeho jménem, bude mi to jedno. Jedině pan Karel Čapek, kdyby vstal z mrtvých a řekl mi: „*Tak to ne, milý příteli, nepřeji si, aby se tak jmenoval*“, to bych poslechl a psa přejmenoval. Jenomže tento velký spisovatel nevstane. Zázrak se nestane. Kdyby se stal, tak by nás varoval. „*Lidi, brzděte*“. A to přeji i já vám do Nového roku. Umět zavčas zabrzdit.

Petr Pavlásek

VÝSTAVY

29. 10. – 3. 12. / galerie Vednevnoci

Jiří Mašek – ONE

Grafický designer Jiří Mašek představí svou volnou tvorbu na výstavě s názvem ONE.

Vernisáž ve čtvrtek 3.11. v 18.00

1.11. – 31. 12. / Výstavní sál

Proměny jihomoravských knihoven

Vybrané rekonstrukce a proměny jihomoravských knihoven, realizované mezi lety 2016 až 2019

z dotačního titulu Obecní knihovna.

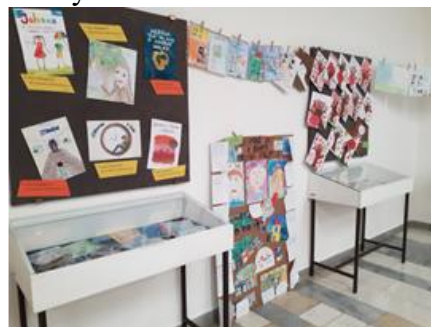
7. 10. – 31. 12. / Plácek

a minigalerie Amatér

Ztraceni v čase

Výstava dětských soutěžních prací projektu

Ztraceni v čase Petry Braunové II.

VÝBĚR akcí Městské knihovny Hodonín / listopad / prosinec

2. 11. / Arnošt Vašíček

Záhady na dosah ruky

Od magických rituálů v temném pravěku po nejnovější důkazy o UFO nad naším územím.

Přednáška uznávaného českého záhadologa.

od 17.00 / Přednáškový sál

3. 11. / Konverzace v angličtině

Konverzace s bilingvní mluvčí Isabellou Amélie Monaghan. *We are looking forward to seeing you.*

od 16.45 / Klidová zóna

9. 11. / R. Kopřiva - Den válečných veteránů

Povstalecký a protipovstalecký boj v Afghánistánu. Přednáška Ing. Romana Kopřivy, Ph.D.

u příležitosti Dne válečných veteránů.

17.00 – 18.00 / Přednáškový sál

10.11. / Spisovatelé do knih. / H. Lundiaková

Spisovatelka a songwriterka, na nezávislé hudební scéně známá pod pseudonymem Stinka.

17.30 – 19.00 / Přednáškový sál

16. 11. / Energetická krize a efektivní pomoc

Na otázky vyplývající z energetické krize, jaké jsou možnosti efektivní pomoci tuto situaci zvládnout, budou odpovídat odborníci z oblasti energetiky, sociálních dávek a podpory.

Pořádá Odbor sociálních věcí a školství města Hodonín.

16.00 – 18.00 / Přednáškový sál

7. 12. / Křest knihy

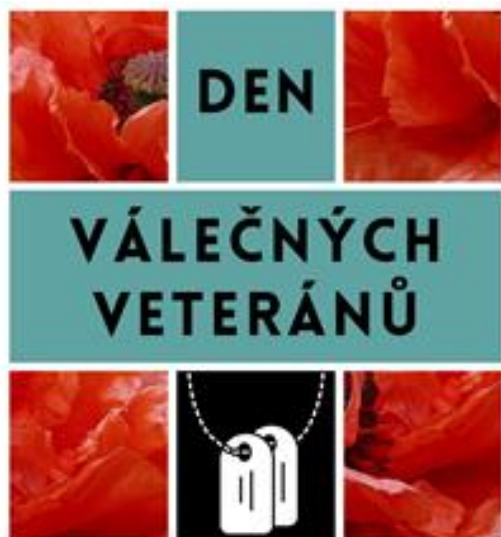
Martin Štvrtecký / Geny z loterie

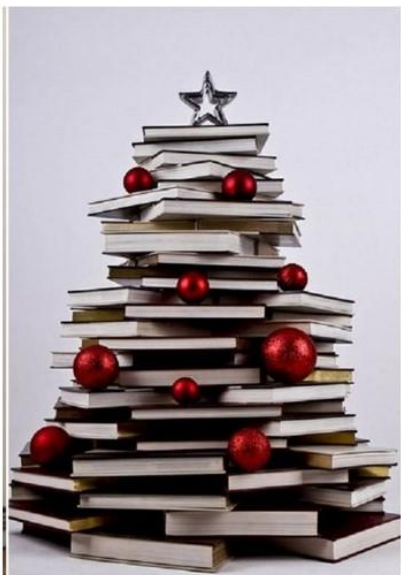
od 17.00 / Přednáškový sál

8. 12. / Spisovatelé do knihoven

Lenka Kuhar Daňhelová. Básnířka, prozaička, působila jako redaktorka časopisu Pobocza, organizátorka literárního festivalu Stranou

17.30. – 19.00 / Přednáškový sál

Vánoční otevírací doba

Hlavní budova Národní třída

23. 12. **ZAVŘENO**

27.12.—30.12. / 7.30—16.00

st. 28.12. / 12.00—16.00

Pobočka Brandlova

23.12.—30.12. **ZAVŘENO**

Vánoční poezie / z dílny Tvůrčího psaní

Z lednice

*balené v oříšku
kuličky rumové
hřejí jak v kožíšku
rychle jsou hotové:*

*Nejsou už kulaté
namleté oříšky.
Jsou v rumu zalité
z rozinek pelíšky.*

*Rozinky potěší
drcené piškotky,
cukr jim zasněží
z kaka a kalhotky.*

*(kakao z daleka
v čokoládě spí,
nastrouhat pár deka
se v návodu smí)*

*Spolu vše umícháš
kuličky uválíš,
ochutnat pospícháš
a smutky odpálíš.*

Od babičky

*s vůní vanilky
čekají rohlíčky
na mlsné jazýčky;*

*Ořechy z Vlašska
namleté do jemna
s příchutí tajemna
noří se do másla.
Moučka i mouka
jim koledu brouká,
pak bílá vanilka
sype se zlehýnka..*

*Zhustla těsta hustá
v chladu z ledu vzadu;
pak snadno si válí
ke mně či k dáli
dlouhého hada,
čeká ho zrada:
měsíční kousky
v peci mu ztloustly!*

*Počkáš-li chvílinku
ucítíš vanilku..*

Autor: Rostislav Krauter

Knihomol – dvojčísli elektronického časopisu pro příznivce Městské knihovny Hodonín

Redakce: Alexandra Stušková DiS., korektury: Bc. Jitka Štípská

Obálka: Shutterstock.com Vychází 2. listopadu 2022 www.knihovnahod.cz

DEN

městská knihovna
hodonín

PRO DĚTSKOU KNIHU

26. 11. 2022 / 8.30–12.00

- autogramiáda a prodej dvojjazyčné knihy
Barbory Zugárkové *LAKI, The Little Rabitt*

od 8.30 / Tvořivé dílny

- vykrajování voňavých mýdel, tvoření vánočních přání,
dopisy Ježíškovi, pečení a zdobení perníčků,
tvoření z korálků ad.

9.50–10.00 / Divadlo ukrajinských dětí

- Boudo, budko, kdo v tobě přebývá

10.00–10.45 / Divadlo

- Zamrzlé království aneb Dvířka
do srdce / Daniela Hanáková

11.15–12.00 / Jóga smíchu

- Daniela Hanáková

Pro starší děti

9.00 / Vladimír Šereš, učitel informatiky
SŠPU Hodonín, představí práci
s roboty, trendy budoucnosti,
LEGO Education 45544 Mindstorms

10.30 / knižní influencerka Kateřina
Kohoutková představí japonské
komiksy Manga z nakladatelství CREW

- **dále** ukázky 3D tisku, ozoboti

*z akce bude pořizována fotodokumentace pro potřeby Městské knihovny Hodonín. Může být zveřejněno na webu knihovny, fb profilu či tištěných materiálech